

KİRÂATLER MES'ELESİ (2)

(...dünden devam)

Kur'ân, Hz. Osman zamanında yazılmış, ümmetin ihtilâfını önlemek ve kırâat birliğini sağlamak için, yazımı Osman Mushafından farklı olan özel nüshalar yakılmıştır. Osman, ümmeti, Kur'ân'ın indiği Kureyş lehçesinde birleştirmek istemiştir.

Daha sonra çıkan bazı okuyuş farkları, Arap yazısının ve gramerinin gelişmesinin doğal bir sonucudur. Çünkü ilk Arap yazısı, bütün sesleri ifadeye yeterli değildi. Daha sonra Arap yazısı geliştirildi ve gramer kuralları tesbit edildi. Kelimelerin doğru okunuşunu sağlamak üzere nokta ve hareke geliştirildi. Ve Kur'ân, Âsım kırâatine göre teşkil edildi (harekelendi). Ve Müslümanlar bu okumada karar kıldı.

Şunu tekrar vurgulamak lâzımdır ki Yedi Harf'ten maksat, yedi kırâat şekli değildir. O yedi kırâat ortadan kalkmış, ancak Arap yazısının ve gramerin gelişmesiyle doğal olarak ortaya çıkan Yedi Kırâat meşhur olmuştur. Bu kırâat şekillerinin Kur'ân okuma bakımından pek önemi yok ise de Tefsîr ilmi bakımından yararı vardır. Kur'ân müfessirinin, tefsîr esnasında bu kırâatleri de göz önünde bulundurması uygun olur.

Taberî'nin Görüşü:

Kur'ân-ı Kerîm'in yedi harf üzerine indiğine ilişkin başlıca ha-dîsleri önsözüne kaydeden, yedi harften maksadın, yedi Arap lehçesi olduğu, bu hadîslerle Kur'ân'ın, dildeki eş anlamlı kelimelerle okunmasına müsâade edildiği kanısında bulunan Taberî, bu görüşünü şöyle sunuyor:

“Kur'ân, bütün Arap lehçeleriyle değil, sadece bazılarıyla inmiştir. Çünkü Arap lehçeleri, sayılamayacak kadar çoktur...”

“Okumaları arasında farklar görülen Ömer ibn Hattâb, Abdullah ibn Mes'ûd, Übeyy ibn Ka'b ve başkaları, bu okuma ayrılıkları yüzünden birbirleriyle tartışmışlardı. Tartışmaları, anlam üzerinde değil, tilâvet (okuma) üzerinde olmuştu. Sonunda bunlar, Hz. Peygamber'e başvurmuşlar, Peygamber (sav) her birinin okumasını dinledikten sonra her birine, okumasının doğru olduğunu söylemişti.

Çünkü bu okuma farkları anlamı değiştirecek boyutta değildi. Eğer bu kişilerin okumalarında anlam farkı ortaya çıksaydı ve Hz. Peygamber de bu anlam farkı yapan okumaları tasvîb etseydi, Kur'ân'da çelişkinin olmadığını belirten âyete aykırı davranılmış olurdu.

Bütün bunlar gösteriyor ki ihtilâf edenler, Allah'ın, Kur'ân'da dilediğini emredip dilediğini yasakladığında, itâat edene ödül, etmeyene cezâ vereceğinde, Peygamberini savunup onu tesellî ettiğinde, meseller (benzetmeler) getirip öğütler vereceğinde ayrılığa düşmemişler; biri diğerinin okumasına karşı çıkmamış; hepsi de bu hususları kabul ve tekrar etmişlerdi. O halde ihtilâfları ne üzerinde idi?

(devamı yarın..)